

אין עומדין פרק חמישי ברכות

לא

עין משפט גר מצוה

א ג טו ט"ז כ ט"ט כ"ג כ"ה כ"ז כ"ט ל ל"א ל"ג ל"ה ל"ז ל"ט ל"י ל"ב ל"ד ל"ו ל"ח ל"ט
 ב ד ו ח י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 ג ה ו ז ח ט י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 ד ו ז ט י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 ה ז ט י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 ו ז ט י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 ז ט י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 ח י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 ט י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 י י"ג י"ה י"ז י"ט י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 י"א י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 י"ב י"ד י"ו י"ח י"ט
 י"ג י"ה י"ז י"ט
 י"ד י"ו י"ח י"ט
 י"ה י"ז י"ט
 י"ו י"ח י"ט
 י"ז י"ט
 י"ח י"ט
 י"ט

כסא דמוקרא (י) כוס של זכוכית לנדה: **לשירי לן מר** שירה: **הי כורה והי מלוא דמגנו עלן** היכן המורה שעסקנו והיכן המלות שאנו מקיימין שיגינו עלינו מדינה של גיהנם: **הלכה פסוקה** שאינה לריכה עיין שלא יהא מהרהר בה בתפלתו: **יושעם עליה ו' נקיים**.

כסא דמוקרא (י) כוס של זכוכית לנדה: **לשירי לן מר** שירה: **הי כורה והי מלוא דמגנו עלן** היכן המורה שעסקנו והיכן המלות שאנו מקיימין שיגינו עלינו מדינה של גיהנם: **הלכה פסוקה** שאינה לריכה עיין שלא יהא מהרהר בה בתפלתו: **יושעם עליה ו' נקיים**.

אייתי כסא דמוקרא בת ארבע מאה זוזי ותבר קמיהו ואעציבו רב אשי עבד הלולא לבריה חונהו לרבנן דהוו קא בדחי טובא אייתי כסא דווגיתא חיוורתא ותבר קמיהו ואעציבו אמרו ליה רבנן לרב המנונא זומי בהלולא דמר בריה דרבינא לישירי לן מר אמר להו ווי לן דמיתגן ווי לן דמיתגן אמרי ליה אנן מה נעני בתוך א"ל ה' תורה והי מצוה דמגנו עלן א"ר יוחנן משום רשב"י אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה שנאמר י' ימלא שחוק פיגו ולשוננו רנה אימתי בזמן שיאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה אמרו עליו על ר"ל שמימיו לא מלא שחוק פיו בעוה"ז מבי שמעה מר' יוחנן רביה: ת"ר אין עומדין להתפלל לא מתוך דין ולא מתוך דבר הלכה פסוקה והיכי דמי הלכה פסוקה אמר אביי כי הא דר' זירא דאמר ר' זירא בנות ישראל החמירו על עצמן שאפילו ראות שיפאל דם כהרדל יושבת עליה שבעה נקיים רבא אמר כי הא דרב הושעיא דאמר רב הושעיא מערים י' אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר ואב"א כי הא דרב הונא דא"ר הונא א"ר זעירא דהמקוץ דם בבהמת קדשים אסור בהנאה ומועלין בו רבנן עבדי כמתניתין רב אשי עביד כברייתא: ת"ר אין עומדין להתפלל לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך שיחה ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך שמחה של מצוה וכן לא יפטר אדם מחברו לא מתוך שיחה ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך ר"ל דבר הלכה שכן מצינו בנביאים הראשונים ששימו דבריהם בדברי שבה ותנחומים וכן תנא א"ר חייא בר בריה דרב הונא בריה דר' ירמיה בר אבא אל יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו כי הא דרב כהנא אלווייה לרב שימי בר אשי מפום נהרא עד בי צינתא דבבל כי מטא להתם א"ל מר ודאי דאמרי אינשי הני צינתא דבבל איתנהו מאדם הראשון ועד השתא א"ל אדכרתן מילתא דרבי יוסי ברבי חנינא דאמר ר' יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב בארץ אשר לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם וכי מאחר דלא עבר היאך ישב אלא לומר לך כל ארץ שגזר עליה אדם הראשון לישוב נתישבה וכל ארץ שלא גזר עליה אדם הראשון לישוב לא נתישבה לא רבי שימי בר אשי מהגרונא ועד בי כיפי ואמרי לה עד בי דורא: ת"ר המתפלל יצריך שיכוין את לבו לשמים אבא שאול אומר סימן לרבי ר' לביב לבם תקשיב אונך תניא א"ר יהודה כך היה מנהגו של ר"ע כיכשהיה מתפלל בינו לבין עם הצבור היה מקצר ועולה מפני טורה צבור וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו אדם מניחו בוויית זו ומוצאו בוויית אחרת וכל כך למה מפני כריעות והשתחויות: א"ר חייא בר אבא לעולם יתפלל אדם בבית שיש בו חלונות שנאמר וכוין פתיו ליה וגו' יכול יתפלל אדם כל היום כלו כבר מפורש על שנאמר י' יכול משבא לגולה הוחלה כבר נאמר די הוא עבד מן קדמת דנא יכול יתפלל אדם לכל רוח שירצה ת"ל (לקבל) נגד ירושלם יכול יהא כוללן בבית אחרת כבר מפורש ע"י דוד דכתיב ערב ובקר וצהרים וגו' יכול ישמע קולו בתפלתו כבר מפורש על ידי חנה שנאמר וקולה לא ישמע י' אדם צרכיו ואח"כ יתפלל כבר מפורש על ידי שלמה שנאמר לשמוע אל הרנה ואל התפלה רנה זו תפלה תפלה זו בקשה אין אומר דבר (בקשה) אחר אמת ויצייב אבל אחר התפלה אפי' כסדר וידוי של יה"כ אומר איתמר נמי אומר רב חייא בר אשי אמר רב א"ע"פ שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע תפלה אם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר של יה"כ אומר: אמר רב המנונא כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה וחנה היא מדברת על לבה למכאן למתפלל צריך שיכוין לבו רק שפתיה נעות למכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו וקולה לא ישמע י' מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו ויחשבה עלי לשכורה מכאן ששכור אסור להתפלל ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין וגו' א"ר אלעזר מכאן לרואה חברו דבר

אייתי כסא דמוקרא בת ארבע מאה זוזי ותבר קמיהו ואעציבו רב אשי עבד הלולא לבריה חונהו לרבנן דהוו קא בדחי טובא אייתי כסא דווגיתא חיוורתא ותבר קמיהו ואעציבו אמרו ליה רבנן לרב המנונא זומי בהלולא דמר בריה דרבינא לישירי לן מר אמר להו ווי לן דמיתגן ווי לן דמיתגן אמרי ליה אנן מה נעני בתוך א"ל ה' תורה והי מצוה דמגנו עלן א"ר יוחנן משום רשב"י אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה שנאמר י' ימלא שחוק פיגו ולשוננו רנה אימתי בזמן שיאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה אמרו עליו על ר"ל שמימיו לא מלא שחוק פיו בעוה"ז מבי שמעה מר' יוחנן רביה: ת"ר אין עומדין להתפלל לא מתוך דין ולא מתוך דבר הלכה פסוקה והיכי דמי הלכה פסוקה אמר אביי כי הא דר' זירא דאמר ר' זירא בנות ישראל החמירו על עצמן שאפילו ראות שיפאל דם כהרדל יושבת עליה שבעה נקיים רבא אמר כי הא דרב הושעיא דאמר רב הושעיא מערים י' אדם על תבואתו ומכניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת ופטורה מן המעשר ואב"א כי הא דרב הונא דא"ר הונא א"ר זעירא דהמקוץ דם בבהמת קדשים אסור בהנאה ומועלין בו רבנן עבדי כמתניתין רב אשי עביד כברייתא: ת"ר אין עומדין להתפלל לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך שיחה ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך שמחה של מצוה וכן לא יפטר אדם מחברו לא מתוך שיחה ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך ר"ל דבר הלכה שכן מצינו בנביאים הראשונים ששימו דבריהם בדברי שבה ותנחומים וכן תנא א"ר חייא בר בריה דרב הונא בריה דר' ירמיה בר אבא אל יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו כי הא דרב כהנא אלווייה לרב שימי בר אשי מפום נהרא עד בי צינתא דבבל כי מטא להתם א"ל מר ודאי דאמרי אינשי הני צינתא דבבל איתנהו מאדם הראשון ועד השתא א"ל אדכרתן מילתא דרבי יוסי ברבי חנינא דאמר ר' יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב בארץ אשר לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם וכי מאחר דלא עבר היאך ישב אלא לומר לך כל ארץ שגזר עליה אדם הראשון לישוב נתישבה וכל ארץ שלא גזר עליה אדם הראשון לישוב לא נתישבה לא רבי שימי בר אשי מהגרונא ועד בי כיפי ואמרי לה עד בי דורא: ת"ר המתפלל יצריך שיכוין את לבו לשמים אבא שאול אומר סימן לרבי ר' לביב לבם תקשיב אונך תניא א"ר יהודה כך היה מנהגו של ר"ע כיכשהיה מתפלל בינו לבין עם הצבור היה מקצר ועולה מפני טורה צבור וכשהיה מתפלל בינו לבין עצמו אדם מניחו בוויית זו ומוצאו בוויית אחרת וכל כך למה מפני כריעות והשתחויות: א"ר חייא בר אבא לעולם יתפלל אדם בבית שיש בו חלונות שנאמר וכוין פתיו ליה וגו' יכול יתפלל אדם כל היום כלו כבר מפורש על שנאמר י' יכול משבא לגולה הוחלה כבר נאמר די הוא עבד מן קדמת דנא יכול יתפלל אדם לכל רוח שירצה ת"ל (לקבל) נגד ירושלם יכול יהא כוללן בבית אחרת כבר מפורש ע"י דוד דכתיב ערב ובקר וצהרים וגו' יכול ישמע קולו בתפלתו כבר מפורש על ידי חנה שנאמר וקולה לא ישמע י' אדם צרכיו ואח"כ יתפלל כבר מפורש על ידי שלמה שנאמר לשמוע אל הרנה ואל התפלה רנה זו תפלה תפלה זו בקשה אין אומר דבר (בקשה) אחר אמת ויצייב אבל אחר התפלה אפי' כסדר וידוי של יה"כ אומר איתמר נמי אומר רב חייא בר אשי אמר רב א"ע"פ שאמרו שואל אדם צרכיו בשומע תפלה אם בא לומר אחר תפלתו אפילו כסדר של יה"כ אומר: אמר רב המנונא כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה וחנה היא מדברת על לבה למכאן למתפלל צריך שיכוין לבו רק שפתיה נעות למכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו וקולה לא ישמע י' מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו ויחשבה עלי לשכורה מכאן ששכור אסור להתפלל ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין וגו' א"ר אלעזר מכאן לרואה חברו דבר

תורה אור השלם

- אז יקרא שחוק פנו ולשוננו רנה אז יאמר בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה: התלים ק"ב ב
- ולא אמרו איה ה' המעלה אתנו מארץ מצרים המולדת אתנו במדבר בארץ ערבקה ושחקה בארץ צדקה וצלתנו בארץ ארץ עבר בה איש ולא ישב אדם שם:
- תאנת עננים שמעתי ה' תבין לבם תקשיב אונך: התלים י' ד
- ונדאל בדי ידע די רשין בתקא על לקיחה וכוון פתיון לה בעליה נגד ירושלים ומנין תלתה בימא הוא בךך על בעבריה ומימלא ונעודא קדם אלקה לל קבל די הוא עבד מן קדמת דנא: רביאל י' א
- ערב ובקר וצהרים וישמע אלקה וישמע קולי: התלים ג' ה
- ותבה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע וחסבה עלי לשכרה: רביאל י' א
- אפית אל תפלה עבדך ואל תחנה: אלקה ישמע אל הרהר ואל התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום: מלכ"א ח כח
- ויאמר אלקה עלי עד מתי תשתכרין הסייר את יתר מעליך: רביאל י' א

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלה מתוך שמחה של מצוה טוון:

גליון הש"ס

גמ' כבר מפורש על ידי חנה: ע"י יונת ע"י ע"פ: שם יכול ישאל אדם צרכיו: ע"י לקמן ע"י ע"פ:

הגהות הגר"א

[א] גמ' אלה מתוך דבר הלכה: רש"י קו על מית דבר הלכה וי"ז שמחה של מצוה: [ב] שם (וכן מו"מ):

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"י שם כהן, לפסוקים ולפסוק הברכה (ובתהוות חכב שם וכשמגיעים לסוף הברכה).

מוסף רש"י

ירושבת עליה שבעה בקרים. ונמלוימיה און לריכה שבעה ימים אלה הוואה שלש ימים לרופים כמון י"א יום שכן מה לנה, אלה כל מחלת מהה פלתי דלכל כל שבעה ופסוק לערב טוהלה בלילה, וכן החמירו על עצמן, לפי שאין בכל בקאים כפתח נדמה אמתי, הן מצינו ב"מ י"א יום שכן מה לנה, וכן מחלת לא יחמירו אלה בני לרופין כדכתיב וקולה לא ישמע וחסבה עלי לשכרה: רביאל י' א

רבינו הננאל

[אמר רבי אושעיא מערים אדם על תבואתו, ואינו נושה אותה גורן, אלא כמניסה במוץ שלה כדי שתהא בהמתו אוכלת החרין, ופטורה מן המעשרין, יכול משבא נדיאל לגולה התחיל לישות כן, אין אומר דבר בקשה אחר אמת ויצייב, פי' משום דצריך לסמוך גאולה